

Sir William Gerald Golding (1911–1993) a fost un romanțier britanic, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1983. Născut în Newquay, Cornwall, în 1911, Golding a început să scrie la vârsta de șapte ani. A urmat cursurile Marlborough Grammar School și apoi pe cele ale Colegiului Brasenose, la Oxford, unde a studiat științele naturii și limba engleză. După ce a fost pe rând actor, marinar, muzician, a devenit profesor de engleză și filosofie la Bishop Wordsworth's School din Salisbury. În 1940, mobilizat în marina britanică, a luat parte la debarcarea din Normandia și la operațiunea de scufundare a celui mai mare crucișător german, nava *Otto von Bismarck*.

Primul său roman, *Împăratul muștelor* (*Lord of the Flies*, 1954), respins inițial de douăzeci și unu de editori, a cunoscut un succes răsunător odată cu apariția ediției paperback în 1959. I-au urmat alte unsprezece romane: *Moștenitorii* (*The Inheritors*, 1955), *Martin cel avid* (*Pincher Martin*, 1956), *Free Fall* (1959), *Turnul* (*The Spire*, 1964), *Piramida* (*The Pyramid*, 1967), *Zeul scorpion* (*The Scorpion God*, 1971), *Beznă clară* (*Darkness Visible*, 1979), *The Paper Men* (1984), trilogia *La capătul lumii* (*To the Ends of the Earth*), care cuprinde romanele *Ritualurile trecerii* (*Rites of Passage*, 1980), distins cu Premiul Booker, *Înfruntarea* (*Close Quarters*, 1987) și *Incendiu la bord* (*Fire Down Below*, 1989). A mai publicat o piesă de teatru și două volume de eseuri. În 1983, i se decernează Premiul Nobel pentru Literatură, „pentru romanele sale care... iluminează condiția umană din lumea de azi“. În 1988, Golding a primit titlul de cavaler din partea reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii. S-a stins din viață la 19 iunie 1993, în Perranarworthal, Cornwall, lăsând neterminat romanul *Dublu limbaj* (*The Double Tongue*), apărut în 1995.

În anul 2008, *The Times* l-a plasat pe William Golding pe locul al treilea în topul „50 cei mai mari scriitori englezi din 1945 și până în prezent“.

WILLIAM GOLDING

Moștenitorii

Traducere din limba engleză
ADRIANA BĂDESCU

UNU

Lok alerga cât putea de repede. Își ținea capul plecat și ducea orizontal bățul rupt dintr-o tufă de mărăcini, pentru un echilibru mai bun, dând la o parte ramurile tinere cu mâna liberă. Liku râdea cățărată în spatele lui, cu o mână înfiptă în cârlionții castanii care îi acopereau ceafa și spinarea, iar cu cealaltă ținând-o pe micuța Oa ghemuită sub bărbia lui. Picioarele lui Lok erau istețe. Vedeau. Îl duceau înaintea ocolind rădăcinile noduroase ale fagilor și sărind când întâlneau pe potecă o băltoacă. Liku îl înghiontea în burtă cu călcăiele.

– Mai repede! Mai repede!

Picioarele lui se înfipseră în pământ, și Lok coti și încetini. Acum auzeau râul care curgea paralel în stânga lor, ascuns vederii. Pălcul de fagi se rări, la fel ca tușișurile, și iată-i ajunși pe peticul de noroi unde se afla bușteanul.

– Acolo, Liku!

Apa ca de onix a mlaștinii se întindea în fața lor, lărgindu-se în valea râului. Poteca de-a lungul albiei continua pe celălalt mal, care se înălța și se pierdea printre copaci. Râzând vesel, Lok făcu doi pași spre apă și se opri. Zâmbetul îi dispăru și gura i se căscă până ce buza de jos ajunse să-i atârne. Liku se lăsă să-i alunece până la genunchi și apoi sări pe pământ. Își duse la gură capul micuței Oa și privi pe deasupra lui.

Lok râse cu un aer nesigur.

– Bușteanul a dispărut.

Închise ochii și se încruntă la imaginea bușteanului. Zăcuse în apă din partea asta până în cealaltă, cenușiu și putrezind. Când pășea pe mijlocul lui simțea apa legănându-se sub tine, apă oribilă, pe alocuri cât umărul de adâncă. Apa nu era trează, ca a râului ori a cascadei, ci dormea, lățindu-se încolo, spre râu, și trezindu-se, și întinzându-se la dreapta în pustiul mlaștinii de netrecut și al desișului. Atât de sigur era de existența bușteanului aceuia pe care semenii lui îl folosiseră întotdeauna, încât deschise din nou ochii, începând să zâmbească de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis; dar bușteanul dispăruse.

Fa se apropie pe potecă. Cel nou dormea în spinarea ei. Fa nu se temea că va cădea, fiindcă îi simțea mâinile încheștate pe părul de pe ceafa ei și picioarele înfipite în cel de pe șale, dar pășea încet, ca să nu-l trezească. Lok o auzi venind înainte ca ea să apară de sub fagi.

– Fa! Bușteanul nu mai e!

Ea veni imediat la marginea apei, adulmecă și apoi se întoarse spre Lok cu o privire acuzatoare. Nu era nevoie să vorbească. Lok începu să dea din cap spre ea.

– Nu, nu! N-am mutat eu bușteanul ca să-i fac pe ceilalți să râdă. A dispărut.

Și întinse brațele în lături ca să arate că așa stăteau lucrurile, văzu că ea înțelesese și le lăsă la loc în jos.

Liku îl strigă.

– Leagă-mă!

Se întindea după o creangă de fag care atârna din copac ca un gâtlej lung și, dând de lumină, se ridica iar, plină de muguri verzi și maro. Lok uită de bușteanul care nu era acolo și o săltă în curbura crengii. Ridică pieziș craca și trase, dându-se puțin mai în spate cu fiecare pas, în vreme ce creanga pârâia.

– Ho!

Lok dădu drumul crengii și căzu în șezut. Ramura zvâcni, legănându-se, iar Liku țipă încântată.

– Nu! Nu!

Dar Lok o trase iar și iar, și Liku, țipând, răsând și protestând, se legănă pe creanga înfrunzită lângă malul apei. Fa se uita când la apă, când la Lok. Și se încruntă din nou.

Ha se apropia pe potecă, repede, dar fără să alerge, mai gânditor decât Lok, mereu pregătit pentru împrejurări neprevăzute. Când Fa începu să strige la el, nu-i răspunse imediat, ci se uită la oglinda goală a apei și apoi spre stânga, unde râul se vedea dincolo de bolta fagilor. Pe urmă cercetă pădurea, cu nasul și urechile, în căutarea nepoftiților și abia când fu sigur de lipsa unei primejdii își lăsă jos băta și ingenunche pe mal.

– Uite!

Arătă cu degetul adânciturile de sub apă de unde se mișcase bușteanul. Marginile erau încă bine conturate, și bucăți de lut zăceau între ele, încă nespulberate de apa care le acoperea. Ha urmări cu privirea adânciturile curbe de sub apă, până când dispărură în întunericul ei. Fa se uită spre malul opus, unde poteca întreruptă mergea mai departe. Pământul era scormonit acolo unde se aflase celălalt capăt al bușteanului. Îi puse o întrebare lui Ha, iar el răspunse cu gura.

– O zi. Poate două. Nu trei.

Liku încă țipa de plăcere.

Apăru și Nil pe potecă. Gemea încet, așa cum făcea când era obosită și flămândă. Deși pielea îi atârna moale pe trupul greoi, sânii îi erau plini și întinși, cu laptele alb mustind în sfârcuri. Dacă-i era cuiva foame, nu cel nou era acela. Se uită la el cum ședea agățat de părul lui Fa, văzu că doarme, apoi se duse la Ha și-l atinse pe braț.

– De ce ai plecat fără mine? Tu ai mai multe imagini în cap decât Lok.

El arată spre apă.

– Am venit repede să văd bușteanul.

– Dar bușteanul nu mai e.

Stând nemișcați, cei trei se uitară unii la alții. Apoi, așa cum se întâmpla deseori, între ei se iviră simțăminte. Fa și Nil văzură o imagine a lui Ha gândindu-se. Ha își spusese că trebuie să se asigure că bușteanul era tot la locul lui, fiindcă, dacă l-ar fi luat apa sau dacă ar fi plecat de capul lui, semenii ar fi fost nevoiți să ocolească mlaștina cale de o zi, iar asta însemna primejdii sau mai multe neajunsuri ca de obicei.

Lok se lăsă cu toată greutatea pe creangă și nu-i mai dădu drumul. Îi făcu semn lui Liku să tacă, iar ea coborî și rămase în picioare lângă el. Bătrâna venea și ea pe potecă; îi auzeau răsuflarea și pașii. Se ivi pe după ultimii copaci, mică și cărunță, cocârjată și absorbită de povara înfășurată în frunze pe care o purta la sânul ofilit. Semenii se strânseră laolaltă, iar liniștea lor o salută. Bătrâna nu spuse nimic, ci așteptă cu un fel de răbdare umilă să vadă ce avea să se mai petreacă. Numai povara îi alunecă ușor din brațe, dar fu ridicată la loc, pentru ca semenii să-și aducă aminte ce grea era.

Lok vorbi primul. Li se adresă tuturor, răsând, auzind doar cuvintele care-i ieșeau din gură, dar voind să audă răs. Nil începu să geamă din nou.

Îl auziră și pe ultimul apropiindu-se pe potecă. Era Mal, care venea încet și tușea din când în când. Se ivi după ultimul copac, se opri la marginea luminișului, se sprijini greu în capătul rupt al bătei sale și începu să tușească. Se aplecă, și atunci i se văzu locul din care părul alb îi căzuse, într-o dără care ducea dintre sprâncene, peste cap, până în smocul de pe umeri. Semenii

nu spuseră nimic cât el tuși, așteptând nemișcați aidoma ciutei adulmecând în vânt, în vreme ce nămolul se ridica în creste ce se întindeau și li se răuceau între degetele de la picioare. Un nor cu forme pline alunecă din fața soarelui, iar razele lui reci se cernură printre copaci pe trupurile lor goale.

Într-un târziu, Mal termină de tușit. Începu să-și îndrepte spinarea sprijinindu-se în bătă și ridicându-și mâinile una câte una pe ea. Se uită la apă și apoi la fiecare dintre ei, pe rând, în vreme ce semenii așteptau.

– Am o imagine.

Își eliberă o mână și își puse palma pe cap, de parcă ar fi vrut să zăgăzuiască imaginile care îi pâlpâiau acolo.

– Mal nu e bătrân, ci se agață de spinarea mamei lui. E mai multă apă, nu doar aici, ci și de-a lungul potecii pe unde am venit. Un bărbat e înțelept. Îi pune pe semeni să ia un copac care a căzut și...

Ochii lui adânciți în orbite se întoarseră spre ceilalți, implorându-i să împărtășească o imagine cu el. Tuși iar, încet. Bătrâna își ridică povara cu grijă. Într-un târziu vorbi Ha.

– Eu nu văd imaginea asta.

Mal oftă și își luă mâna de la cap.

– Găsiți un copac care a căzut.

Supuși, ceilalți se răspândiră de-a lungul malului. Bătrâna păși spre creanga pe care se legănase Liku și își sprijini de ea palmele făcute căuș. Ha îi strigă primul. Se grăbiră spre el și se strâmbară simțind nămolul moale care le ajungea până la glezne. Liku găsi câteva boabe înnegrite, rămase de la vremea culesului. Mal se apropie și stătu nemișcat, privind încruntat spre buștean. Era un trunchi de fag, nu mai gros decât coapsa unui bărbat, un trunchi pe jumătate cufundat în apă și nămol. Ici și colo scoarța i se cojea, și Lok începu să tragă de

ciupercile colorate care crescuseră pe el. Unele erau bune de mâncat, și Lok i le dădu lui Liku. Ha, Nil și Fa începură să tragă de buștean, neîndemânatici. Mal oftă din nou.

– Stați! Ha aici. Fa acolo. Și Nil. Lok!

Bușteanul se desprinsese de pământ fără mare greutate. Îi rămăseseră câteva ramuri care se prinseră în tufăriș, brăzdară noroiul și îi încurcară în vreme ce se chinuiau să-l tragă spre oglinda neagră a apei. Soarele se ascunse iar.

Când ajunseră la mal, bătrânul se opri, încrunțându-se la vederea pământului răscolit de pe cealaltă parte a râului.

– Lăsați bușteanul să înoate!

Era o treabă delicată și dificilă. Oricum ar fi manevrat lemnul ud, picioarele lor tot atingeau apa. Într-un târziu, bușteanul fu rostogolit în râu, și Ha, aplecându-se în față, îl ținea de un capăt. Partea opusă se afunda puțin în apă. Ha îl propti cu o mână și începu să împingă cu cealaltă. Capătul cu ramuri se depărtă încet de mal și se opri în cele din urmă în nămolul de peste râu. Lok bălbâi ceva vesel, plin de admirație, cu capul dat pe spate, înșirând cuvintele la întâmplare. Nimeni nu-i dădu atenție; bătrânul era tot încrunțat și își apăsa ambele mâini pe cap. Celălalt capăt al bușteanului era sub apă pe o lungime poate de două ori cât a unui om, și aceea era partea cea mai subțire. Ha își trimise întrebarea din priviri spre bătrân, care își apăsa iar palmele pe cap și tuși. Ha oftă și puse hotărât un picior în apă. Când ceilalți văzură ce face, suspinară compătimitor. Ha intră în apă cu precauție, făcu o strâmbătură, și ceilalți se strâmbară odată cu el. Trase cu greu aer în piept și se sili să înainteze până când apa îi trecu de genunchi, iar mâinile i se încheștară pe scoarța putrezită până când

aceasta începu să se încrețească. Apoi apăsă în jos cu o mână și trase în sus cu cealaltă. Trunchiul se roti, ramurile răscoliră nămolul galben și maroniu care se vălătuci în smocul de frunze, iar capătul zvâcni în față și se propti pe mal ceva mai încolo. Ha împinse din toate puterile, dar crengile răsfirate se dovediră prea greu de manevrat. Trunchiul se curba încă pe o porțiune sub apă, în partea cealaltă. Ha se întoarse pe uscat, urmărit de ceilalți cu priviri grave. Mal se uita la el plin de speranță, cu mâinile sprijinite iar pe bătă. Ha se duse spre locul în care poteca ieșea din desiș. Își luă bătă și se lăsă pe vine. O clipă, se aplecă în față, apoi, în timp ce se lansa cu capul înainte, picioarele lui își luară avânt, și el țâșni peste spațiul deschis. Făcu patru pași pe buștean, aplecându-se tot mai mult în față până ce păru că-și va lovi capul cu genunchii; apoi bușteanul se clătină pe apă, iar Ha zbură, cu picioarele ridicate și brațele întinse în lături. Se prăbuși cu un bufnet pe frunze și pământ. Ajunsesese dincolo. Se întoarse, prinse capătul bușteanului și trase: cele două părți ale potecii erau unite peste apă.

Semenii strigară de ușurare și de bucurie. Soarele își alese chiar această clipă ca să apară iar, așa încât lumea toată părea că le împărtășește voioșia. Îl aplaudară pe Ha, bătându-se cu palmele pe coapse, iar Lok savura triumful împreună cu Liku.

– Vezi, Liku? Bușteanul trece peste apă. Ha are multe imagini!

Când strigătele se potoliră, Mal arătă cu bătă spre Fa.

– Fa și cel nou.

Fa pipăi după cel nou. Părul lung de pe ceafa ei îl acoperea, și nu i se vedeau decât mâinile și picioarele prinse ferm de câte un cârlionț. Fa se apropie de marginea apei, își întinse brațele în lături, porni să alerge de-a lungul

trunchiului, sări peste ultima porțiune și se opri lângă Ha. Cel nou se trezi, privi pe după umărul ei, își mută un picior și adormi la loc.

– Acum Nil.

Nil se încruntă, și pielea i se încrețește pe frunte. Își dădu părul pe spate, făcu o strămbătură chinuită și fugi spre buștean. Își ținea mâinile sus, deasupra capului, și, când ajunse pe la mijloc, striga deja.

– Ai! Ai! Ai!

Bușteanul începu să se îndoiaie și să se scufunde. Nil ajunse la partea cea mai subțire, făcu o săritură înaltă, în care sânii ei plini săltară, și ateriză în apă până la genunchi. Țipă și își trase picioarele din nămol, inhătă mâna întinsă a lui Ha și o clipă mai târziu tremura și găfâia pe pământ sigur.

Mal se apropie de bătrână și o întrebă cu glas blând:

– Ea îl poate trece peste apă?

Gândurile bătrânei reveniră doar parțial din lumea ei interioară. Se apropie de marginea apei, ținându-și povara cu ambele mâini în dreptul pieptului. Trupul ei era aproape numai piele, oase și păr alb, rar. Când păși rapid peste buștean, lemnul abia dacă se mișcă pe fața apei.

Mal se aplecă spre Liku.

– Treci și tu?

Liku o luă pe micuța Oa de la gură și își frecă smocul de bucle roșiatice de coapsa lui Lok.

– Merg cu Lok.

Spusele ei stârniră un fel de lumină în mintea lui. Deschise gura mare și răsă, și vorbi către semeni, deși abia dacă exista o legătură între imaginile rapide și cuvintele pe care le rostea. Îi văzu pe Fa râzând în chip de răspuns și pe Ha zâmbind cu un aer grav.

Nil strigă către ei:

– Ai grijă, Liku! Ține-te bine!

Lok trase de o șuviță din părul lui Liku.

– Sus.

Liku îl prinse de mână, își puse un picior pe genunchiul lui și se cățăără până la coama de pe spate. Micuța Oa era cuibărită în palma ei caldă, sub bărbia lui Lok. Liku strigă spre el:

– Acum!

Lok se duse până la poteca de sub fagi. Se încruntă spre apă, se repezi la ea, apoi se opri brusc. De cealaltă parte a râului, semenii începură să râdă. Lok alerga înainte și înapoi, oprindu-se de fiecare dată la începutul bușteanului. Apoi strigă:

– Uitați-vă la Lok, cel mai puternic săritor!

Fălos, porni țanțoș, dar mândria îi pieri, iar el se ghemui și se trase înapoi. Liku sălta în spinarea lui și chiuia.

– Sari! Sari!

Capul i se clătina, lipit de capul lui. Lok se apropie de marginea apei așa cum făcuse Nil, cu mâinile ridicate.

– Ai! Ai!

Chiar și Mal începu să zâmbească. Râsul lui Liku ajunsese în stadiul tăcut și găfâit, iar din ochi îi picura apă. Lok se ascunse în dosul unui fag, și Nil se ținu cu mâinile de săni de atâta râs. Apoi, deodată, Lok reapăru. Și țâșni înainte, cu capul plecat. Parcurse bușteanul în goană, cu un strigăt asurzitor. Sări și ateriză pe pământ uscat, se răsuci și începu să țopăie, și să se strâmbe la apa înfrântă, până când pe Liku o apucă sughițul lângă ceafa lui, iar ceilalți se țineau unii de alții, hohotind.

Într-un târziu, se potoliră, iar Mal ieși în față. Tuși puțin și făcu o strămbătură crispată spre ei.

– Acum Mal.

Își ținu bâta orizontal, pentru echilibru. Fugi spre trunchi, lovind pământul cu picioarele-i bătrâne. Începu

să traverseze, legănând bățul încolo și-ncoace. Dar nu prinse suficientă viteză pentru a trece dincolo în siguranță. Ceilalți văzură suferința întipărindu-i-se pe față, îi văzură dinții încheștați. Apoi piciorul lui din spate jupui o bucată de scoarță de pe trunchi, lăsând în urmă un loc gol, iar el nu fu suficient de rapid. Celălalt picior îi alunecă, și bătrânul căzu în față. Se prăvăli într-o parte și dispăru într-un vârtej de apă murdară. Lok începu să alege în sus și-n jos, strigând cât putea de tare:

– Mal e în apă!

– Ai! Ai!

Ha intră în apă, dezvelindu-și dinții într-o grimasă de durere când simți atingerea rece și ciudată. Reuși să prindă băta, cu Mal la celălalt capăt. Apoi înhăță închietura bătrânului și căzură amândoi, părând să se lupte unul cu altul. Mal se desprinse și începu să se târască în patru labe pe pământul mai ferm. Ajunse în spatele unui fag care-l despărțea de apă și se opri acolo, încovrigat pe jos, tremurând. Semenii se strânseseră în jurul lui, aproape. Se ghemuiră și începură să-și frece trupu-rile de trupul lui, și își împletiră brațele într-o plasă de protecție și alinare. Apa se scurgea de pe el, lăsând în urmă smocuri ascuțite de păr. Liku se strecură printre ei și își apăsă burta de picioarele lui. Numai bătrâna stătea așteptând, fără să se miște. Semenii se ghemuiră în jurul lui Mal, împărțându-i tremurul.

Liku vorbi:

– Mi-e foame.

Semenii se depărtară de Mal, iar el se ridică. Încă mai tremura. Dar tremurul nu era doar o mișcare de suprafață a pielii și a părului, ci o scuturare din adâncul corpului, încât și băta i se zgâlțâia odată cu el.

– Veniți!

Și porni înaintea lor pe potecă. Aici copacii erau mai depărtați unii de alții și între ei creșteau multe tufărișuri. Ajunseră la un luminiș făcut de un arbore uriaș înaintea de a se usca, un luminiș aproape de râu, străjuit încă de leșul vertical al copacului. Iedera îl năpădise, vrejurile ei creaseră o împâslitură varicoasă pe trunchiul bătrân, până în locul în care acesta se ramifica într-un cuib uriaș de frunze de un verde întunecat. Ciupercile îl luaseră și ele în stăpânire, pălării plate, pline de apă de ploaie, și găluști mai mici, gelatinoase, roșu cu galben, astfel că bătrânul copac se fărâmița în rumeguș și pulpă albă. Nil luă ceva de mâncare pentru Liku, iar Lok scormoni cu degetele în căutarea larvelor albe. Mal îi aștepta. Trupul nu-i mai tremura tot timpul, dar încă mai tresărea din când în când. După câte o scuturătură, bătrânul se proptea în bățul lui de parcă ar fi alunecat în jos pe el.

Simțurile lor sesizară ceva nou, un zgomot continuu și atotprezent, încât semenii nu mai avură nevoie să-și amintească unii altora ce anume era. Dincolo de luminiș, terenul se ridica abrupt, lutos, dar presărat cu tufe mai mici; acolo se vedeau oasele pământului, cocoloașe de piatră cenușie și netedă. Dincolo de povârniș se afla deschiderea dintre munți, iar din buza deschiderii râul se prăvălea într-o cădere de două ori mai înaltă decât cel mai înalt copac. Tăcuți acum, ascultară vuietul înde-părtat al apei. Se uitară unii la alții și începură să râdă și să vorbească. Lok îi explică lui Liku:

– În noaptea asta o să dormi lângă apa căzătoare. Apa nu s-a dus de aici. Îți amintești?

– Am o imagine cu apa și cu grota.

Lok bătu cu palma trunchiul mort al copacului, cu un gest afectuos, iar Mal îi conduse mai departe pe povârniș. În bucuria lor, începură acum să-i observe slăbiciunea, deși încă nu-și dădeau seama cât de profundă